Należytość poczt. opłacona gotówką. CENA 200,000 MK.

№ 10. Radomsko, niedziela 2 marca 1924 r. Rok 5.

GAZETA RADOMSKOWSKA

Tygodnik Polityczno-Społeczno-Ekonomiczny.—Wychodzi na każdą niedzielę.

Cena prenumeraty: na m. marzec 1924 r. 500.000 mk.

Adres Redakcji i Administracji: Radomsko ul. Brzeźnicka 6. Telefon № 33.

CENY OGŁOSZEŃ: I str.—za wiersz jednoszpaltowy milimetrowy 150,000 mk.—II—V 80000 mk, — VI— VIII 60000 mk. Drobne po 80000 m. za wyraz

BANK POLSKI.

Polska zdobyć ma niebawem zdrowy pieniądz. Niedaleką jest—zdaje się — chwila, gdy marka wycofana zostanie z obiegu, a jej miejsce zajmie złoty polski. Jesteśmy świadkami energicznych przygotowań w ym kierunku.

Podstawowe kroki zostaly już zrobione. Rząd wytęża siły, aby na drodze zwiększenia wpływów i zmniejszenia wydatków doprowadzić budżet państwowy do równowagi. Luty jest miesiącem bezdeficytowym. Perspektywy na przyszłość muszą być równie optymistyczne, skoro rząd zdecydował się zatrzymać maszynę drukarską na potrzeby skarbu. To samo ma się stać z drukiem na cele gospodarcze.

Równowaga budżetowa, zatrzymanie maszyny drukarskiej i związana z tym stabilizacja kursu marki polskiej —stanowią zasadnicze tło, na którem rozwijać się może pomyślnie akcja nad zorganizowaniem Banku Polskiego i wypuszczeniem złotego.

Zapisy na akcje Banku Polskiego płyną bez przerwy. Wszystkie oddziały P.K.K.P., około 50 banków prywatnych wraz z ich licznemi filjami przyjmują subskrybcję. Kwity, związane z zapisywaniem na akcje są wolne—jak wiadomo od opłat stemplowych. Banki nie biorą żadnych opłat za manipulacje zapisowe. Uczyniono wszystko, aby społeczeństwu ułatwić rozkupienie akcji. Jeśli gdziekolwiek istnieje wątpliwość, czy społeczeństwo będzie w stanie złożyć tyle kapitału, ile potrzeba w tym wypadku (100 miljonów zł.) wątpliwość ta pozbawiona jest realnych podstaw. Obliczenia wykazały, iż w Polsce jest conajmniej 6 razy tyle złota i walut obcych, ile trzeba na zakup akcji.

Bank Polski — ma być dziełem nie samego Ministra Skarbu, czy rządu, czy komitetu organizacyjnego. **Ma on być w pierwszym rzędzie dziełem całego społeczeństwa**

Zgodnie z opinją najlepszych specjalistów—Bank Polski posiada charakter prywatnej spółki akcyjnej. Życzeniem jest rządu, aby najszersze koła narodu polskiego uczestniczyły w zapisach, aby podparły Bank Polski swemi oszczędnościami, jako własny polski Bank emisyjny.

Zapisy trwać będą zasadniczo do 31 marca b. r. Komitet organizacyjny może jednak zamknąć listę subskrypcyjną wcześniej. Zależy to niewątpliwie od energji, z jaką społeczeństwo poprze prace komitetu organizacyjnego.

Należy sobie uprzytomnić, że im prędzej akcje będą rozkupione, tem szybciej Polska zyska nowy, złotowy pieniądz.

Przez pięć lat staczaliśmy się w przepaść inflacji. Ginęliśmy od drożyzny. Byliśmy świadkami wyuzdanej spekulacji walutowej, na której różne ciemne figury dochodziły do fortun gdy większość społeczeństwa ubożała. Ten okres zapada się w przeszłość Nadchodzi nowy, gdy oszczędność, praca i zdrowa kalkulacja decydować będą o powodzeniu ekonomicznem.

Musimy zrobić wszystko, aby chwilę tę przybliżyć i stosunki finansowe ustalić. Nikomu nie wolno stać obojętnie, w roli widza.

Akcja Banku Polskiego kosztuje 100 złotych. Niewielu jest takich ludzi w Polce, którzyby nie byli w stanie kupić choć jednej Niechaj miljon Polaków nabędzie po jednej akcji — i subskrypcja ukończona.

Polska w ciągu 5 pierwszych lat niepodległości rozwinęła się gospodarczo. Odbudowała rolnictwo. Postawiła na nogi przemysł i handel. Nadszedł czas, gdy rolnicy, przemysłowcy i kupcy, którzy tyle mają do zawdzięczenia skarbowi państwa, powinni spełnić elementarny dług wdzięczności i subskrybować akcje Banku Polskiego. Leży to zresztą w ich interesie, bo szybko dokonana subskrypcja da tem prędzej zdrowy pieniądz i normalny kredyt.

Nie wyobrażamy sobie, aby znalazł się choć jeden zamożniejszy rolnik, przemysłowiec czy kupiec polski, któryby nie nabył odpowiedniej ilości akcji Banku emisyjnego. I to w najbliższym czasie. Akcje są imienne i społeczeństwo będzie wiedziało, kto współdziałał z państwem w sprawie Banku, a kto biernością i obojętnością rzucał mu kamienie pod nogi. Opinja publiczna z tego zachowania się poszczególnych jednostek gospodarczych potrafi wyciągnąć właściwe wnioski.

Musimy też zapytać, czy wszystkie instytucje finansowe i gospodarcze, czy wszystkie gminy wiejskie i miejskie, czy wszystkie powiaty zrobiły już co do nich należy?

Ani chwili zwłoki!

ZAPROSZENIE.

Na skutek odwołania, pomieszczonego w „Gazecie Radomskowskiej" z dnia 10 lutego b. r. o odroczeniu terminu uroczystego aktu poświęcenia budynku szkoły im. F. Fabianiego, które miało odbyć się dnia 10 lutego b. r., Zarząd Towarzystwa, zawiadamia, że akt ten uroczysty odbędzie się

dnia 2 marca (niedziela) 1924 r.

Porządek dnia:

1) godz, 10 rano—Nabożeństwo w kościele parafjialnym,
2) godz. 11 rano — po nabożeństwie, akt poświęcenia budynku i akt objęcia w posiadanie takowego przez Zarząd Towarzystwa szkoły im F. Fabianiego.

Na tę uroczystość i ceremonję Zarząd Tow. szkoły im. F. Fabianiego niniejszym zaprasza Rodziców, Uczniów, ofiarodawców i życzliwych szkole.

Zarząd Towarzystwa:
inż. Bolesław Kisielski
Antoni Strzembosz,
Bronisław Więckowski
Wacław Karmański,
Kazimierz Borszewski,
Bolesław Sarankiewicz,
Juljusz Surmacki,
Kazimierz Wąsowski.

Z SEJMU.

Ustawa o służbie wojskowej.

Jedną z najważniejszych ustaw, które Sejm uchwalił w ostatnim czasie, jest bezwątpienia ustawa z dnia 8 lutego b. r. **o powszechnym obowiązku służby w wojsku.** Ustawa ta wprowadza powszechny obowiązek służenia w wojsku, to znaczy: każdy mieszkaniec Polski (mężczyzna oczywiście), nie wyłączając mieszkańców Górnego Śląska, ani żadnej narodowości, powinien odbyć służbę w wojsku. Ustawa wkłada ten obowiązek również na duchownych wszelkich wyznań z tem, że w czasie wojny muszą pełnić obowiązki duszpasterskie w wojsku, a podczas pokoju powinni być zapisani

do spisów pospolitego {ruszenia, bez przymusu oględzin wojskowo - lekarskich. Na mocy ustawy służba w wojsku trwa **dwa lata**. Kto skończył szkołę średnią, a tembardziej wyższą, służyć ma półtora roku. Uczniowie i studenci przed ukończeniem nauk dostają odroczenia. Dostać odroczenie mają prawo również 1) jedyni żywiciele rodziny, 2) właściciele odziedziczonych gospodarstw rolnych, mianowicie małorolnych. Odroczenie trwa do 23 roku życia, gdy zaś warunki, dające dwum ostatnim kategorjom poborowym prawo na odroczenie trwają i w tym roku, wtedy tacy poborowi są brani do wojska tylko na pięć miesięcy, poczem są zaliczani do rezerwy.

Wiek poborowy trwa od 21 do 23 roku życia. Przyszły poborowy ma być wpisany do rejestru przez urząd gminny w 18 roku życia i zgłosić się osobiście do urzędu gminnego w ciągu listopada, lub grudnia—roku, poprzedzającego rok poboru. Gmina ma mieć spisy poborowych gotowe już na 1 lutego danego roku; także spisy te w lutym przez dwa tygodnie dostępne w urzędzie gminnym do przejrzenia dla poborowych, którzy mają prawo zażądać sprostowania pomyłki w spisie, o ile ta zaszła. Pobór ogólny odbywa się corocznie w czasie 1 maja do 30 czerwca. Kto został uznany za zdatnego do wojska i nie uzyskał odroczenia, ten ma się stawić do służby między 1 a 7 października tegoż roku; zaś mający prawo służby półtorarocznej mogą być powołani już między 20 a 25 czerwca tego roku, w którym kończy szkołę.

Po odbyciu służby dwuletniej każdy żołnierz zostaje przeniesiony do rezerwy, w której pozostaje do 40 roku życia. Przez ten czas urząd wojskowy ma prawo powoływać go na ćwiczenia dodatkowe, a mianowicie w ciągu pierwszych czterech lat rezerwy — dwukrotnie i to na ćwiczenia czterotygodniowe, zaś w następnych czterech latach — również dwukrotnie, ale na trzytygodniowe ćwiczenia. Z rezerwy przechodzi każdy do pospolitego ruszenia, które trwa do 50 roku życia. Kobiety są z obowiązku służenia w wojsku wyłączone, również ze służby ochotniczej.

Ustawa niniejsza nie obciąża zbytnio ludności, a jednak daje Państwu potrzebną ilość żołnierza. Z Sejmu ustawa poszła do Senatu, który może poczynić pewne, ale drobne zmiany, gdyż Sejm dokładnie ją opracował. Po zatwierdzeniu przez Senat ustawa o powszechnym obowiązku służby w wojsku wejdzie w życie.

Prosimy uregulować niezwłocznie prenumeratę.

Wiadomości polityczne.

Nieuzasadnione pogłoski. Wydział polityczny prezydjum rady ministrów stwierdza, że obiegające w prasie wiadomości o dymisji ministra spraw wewnętrznych Sołtana, są najzupełniej nieaktualne.

Zapowiedź zmian na placówkach dyplomatycznych. Prem. Grabski przyjął na audjencji b. ministra spraw zagranicznych p. Eustachego Sapiehę i b. posła w Waszyngtonie p. Kazimierza Lubomirskiego. Audjencje te w kołach politycznych łączą z projektem zmian na placówkach zagranicznych, oraz ze sprawą ponownego utworzenia stałej delegatury poselskiej przy Lidze Narodów.

Zmiana ministra. Minister Spraw Wojskowych jen. Kazim. Sosnkowski podał się do uwolnienia, na jego miejsce mianowany został jen. Wł. Sikorski.

Nominacje. Jen. A. Osiński mianowany został inspektorem szkół wojskowych, zaś jen. St. Szeptycki, inspektorem armji № IV.

Nieudany zamach na Trockiego. Z Suchum na Kaukazie, gdzie przebywa Trocki na kuracji, telegrafują o tajemniczym zamachu na życie Trockiego. Wieczorem trzech ludzi, uzbrojonych w rewolwery i granaty ręczne wtargnęło do willi Trockiego. Warta, pełniąca straż w willi usiłowała zatrzymać napastników. Wywiązała się krótka walka. Wartownicy dali ognia i zabili na miejscu wszystkich trzech sprawców napadu.

Nowa reprezentacja polska w Rosji. Posłem polskim przy rządzie Sowietów mianowany został p. L. Darowski. Na dworcu w Moskwie naszego posła przywitała delegacja sowiecka.

Poranek ku czci K. UJEJSKIEGO.

Prawdziwie artystyczną biesiadę urządziła nam „Pomoc Koleżeńska" uczniów Gimnazjum St. Niemca przez zorganizowanie Poranku ku czci Kornela Ujejskiego, tego pogrobowca romantyzmu i twórcy nieśmiertelnego „Chorału", w setną rocznicę jego urodzin. Wykonanie poszczególnych punktów programu było nad wyraz udatnem a całość wywarła na zebranej w teatrze publiczności silne, niezapomniane wrażenie.

Poranek rozpoczęła odegraniem w foyer teatru kilku utworów orkiestra gimnazjalna, poczem wypowiedział doskonale opracowany referat o Ujejskim uczeń klasy VIII Wład. Nowicki. Chór męski Tow. im. Moniuszki odśpiewał pod batutą p. Derczyńskiego „Chorał", „Marsza Dąbrowskiego" i „Marsza Kosynierów", za co zebrał rzęsiste oklaski. Następnie uczeń kl. VI Błaszczyk odegrał na skrzypcach „Plainte d'amour" (A. Tellier) i Sicilijanę z op. Mascagniego: „Cavalleria rusticana".—Akompanjowała mu młodziutka Lola Wajnertówna, która zachęcona aplauzem, odegrała na fortepjanie „Marzenie" Espena zupełnie poprawnie. W grze jej znać duże zamiłowanie do muzyki a zarazem rzetelną pracę jej nauczyciela p. A. Mickiewicza, który może być zadowolony z wyników swej nauczycielskiej działalności.

Punktem kulminacyjnym Poranku była melodeklamacja. Dyrektor Niemiec wygłosił „Marsza żałobnego" K. Ujejskiego przy akompanjamencie „Marsza żałobnego" Szopena, odegranego przez doskonałego pianistę i odtwórcę utworów Szopenowskich prof. Kucharskiego. Siła epicka, nadzwyczajny liryzm i olbrzymia rozpacz narzeczonego, odprowadzającego zwłoki narzeczonej do grobu, znalazły swoje należyte uwydatnienie w deklamacji dyr. Niemca, tak że w oczach publiczności ukazały się napróżno tłumione łzy. Wrażenie było silne.—Tak dyr. Niemcowi jak i prof. Kucharskiemu zgotowano serdeczne podziękowanie.

W następnym punkcie programu wystąpiła na scenę młodsza orkiestra gimnazjalna. Pod batutą kapelmistrza Djonisowa odegrała trzy utwory, które znalazły żywe uznanie wśród publiczności. Zakończył Poranek dyr. Niemiec deklamacją „Maratonu" Ujejskiego.

To sprawozdanie z Poranku. Ale przy tej sposobności nasuwają nam się pewne myśli, któremi chcemy się podzielić z naszemi Czytelnikami.

Gimnazjum dyr. Niemca, istniejące od lat dziewięciu w naszem mieście, poza swojem głównem zadaniem wychowywania i kształcenia młodzieży spełnia jeszcze poważną rolę kulturalno—oświatową. Szkoła ta jest niegasnącem nigdy ogniskiem, z którego rozchodzą się wśród miejscowego społeczeństwa płomienie uczuć patrjotycznych i żywego ducha narodowego, podtrzymującego nas wśród doli i niedoli. O ile tylko pamiętamy, każda uroczystość narodowa ma swoje poważne ujęcie w programie szkoły. A ileż to Poranków i Wieczorów było poświęconych tego rodzaju wieszczom Narodu jak: Mickiewicz, Słowacki Krasiński, Wyspiański, Ujejski. Zasługa to przedewszystkiem kierownika gimnazjum p. St. Niemca i Grona nauczycielskiego, że wychowanie w duchu narodowym tak silnie jest w tej uczelni uwzględnione. Nie dziwota też, że młodzież tak wychowana manifestuje swoje uczucia patrjotyczne, a gdy trzeba, to na śmierć idzie w walce o

niepodległość i całość Ojczyzny, jak to miało miejsce przy obronie Lwowa i w czasie wojny z bolszewikami.

Taka szkoła jest chlubą naszego miasta i zasługuje na jaknajgorętsze poparcie społeczeństwa, a młodzież na rzetelną opiekę moralną i materjalną.

Jak nas informują czysty dochód, uzyskany z Poranku, a wynoszący sto miljonów marek, został w ten sposób podzielony, że połowę przesłano Komitetowi na budowę pomnika poety w Kamionce Strumiłłowej a połowę przeznaczono na niezamożnych uczniów gimnazjum.

.....ski.

OD DRUKARNI.

Drukarnia przeprasza Zarząd Macierzy oraz p. Józefa Siemieńskiego, że na zaproszeniach w składzie gospodarzy przez pomyłkę zecera, zostało pominięte nazwisko p. Józefa Siemieńskiego.

Uroczystość w P. K. K. P.

W PIOTRKOWIE.

(koresp. własna)

Poświęcenie nowego gmachu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przy ul. Legjonów 7, w Piotrkowie, nabytego od Tow. Kredytowego Ziemskiego, przybrało rozmiary uroczystości, która nie tylko ograniczyła się do samej ceremonji i przemówień, ale również pozostawiła po sobie fakt realny: Liczne i znaczne zapisy uczestników na akcje Banku Polskiego.

W niedzielę 24 b.m. o godz. 3-ej po poł. zgromadzili się w tej nowej siedzibie przedstawiciele władz państwowych ze starostą p. St. Fijałkowskim, samorządowych, rozmaitych instytucyj, przemysłu, handlu, rzemiosł itd. Z poza Piotrkowa przybyli między innymi reprezentanci Naczelnej Dyrekcji P.K.K.P. Wśród zaproszonych gości zauważyliśmy reprezentantów miasta Radomska i jego okolicy a mianowiecie: p p. burmistrz Szwedowski, ławnik L. Warwasiński, dyrektor Belina-Prażmowski, dyr. Borszewski i Jaskłowski. Zebranych gości powitał serdecznemi słowy dyrektor Piotrkowskiego Oddziału P.K.K.P. p. Perczyński, poczem ks. prałat Jasiński dokonał poświęcenia P.K.K.P., a następnie wypowiedział podniosłe przemówienie, wyrażając radość, że oto zbliżamy się do uzdrowienia naszego chorego pieniądza, który dotąd był czynnikiem spekulacji i demoralizacji. Poczem w sali posiedzeń Rady Miejskiej odbył się wspólny obiad, wydany przez Komitet Obywatelski na cześć gości Wygłoszono cały szereg przemówień okolicznościowych, między innemi przemawiał p. inż. Stefan Kostecki imieniem przemysłu polskiego. Na zakończenie uczestnicy subskrybowali około 800 sztuk akcji Banku Polskiego oraz wysłane zostały depesze treści następującej

Pan Prezydent Rzeplitej Wojciechowski
Warszawa.

Zebrani z okazji poświęcenia nowego gmachu Piotrkowskiego Oddziału P.K.K.P. obywatele ziemi piotrkowskiej i radomskowskiej składają Panu Prezydentowi wyrazy hołdu, oraz zapewniają o swej gotowości obywatelskiego karnego współdziałania z władzami w pracach, zmierzających do naprawy Skarbu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Pan Prezes Rady Ministrów Wł. Grabski
Warszawa.

Obywatele ziemi piotrkowskiej i radomskowskiej, zgromadzeni przy poświęceniu nowego gmachu P.K.K.P., przesyłają Panu Prezesowi najlepsze życzenia przeprowadzenia wielkiego dzieła sanacji i stwierdzają gotowość swego karnego obywatelskiego współudziału w wysiłkach koniecznych przy naprawie Skarbu.

Niezależnie od powyższych wysłane zostały jeszcze depesze do p. senatora Karpińskiego, prezesa Komitetu Organ. Banku Polskiego i do p. K. Rybińskiego, Dyrektora Nacz. P.K.K.P. w Warszawie Depesze podpisali p.p:

Wallas, *Prezydent miasta Piotrkowa*
Fijałkowski, *Starosta pow. Piotrkowskiego*
Szwedowski, *Burmistrz miasta Radomska.*

SKRZYNKA DO LISTÓW.

GŁOS ZE WSI.

W sprawie zrzeszenia rolników. Mąciwoda z Wyzwolenia. Podatek majątkowy.

Wśród ogólnych bolączek życia ekonomiczno-gospodarczego po wsiach daje się często słychać narzekania na drożyznę wyrobów fabrycznych, zwłaszcza tych, co do prowadzenia gospodarstwa rolnego są niezbędne.

Gdybyśmy zestawili ceny produktów rolnych z cenami wytworów fabrycznych przed wojną i dziś, to dojdziemy do przedświadczenia, że ceny produktów rolnych są obecnie w tym stosunku b. tanie. Nad tem właśnie zastanawiają się drobni rolnicy, i ażeby na to coś poradzić zakładają zrzeszenia rolników, o czem już w swoim czasie pisała „Gazeta Radomskowska". Radziechowice pierwsze dały przykład i zorganizowały się. Wójt tej gminy rozesłał wzory uchwał wszystkim wójtom w powiecie, aby akcję zrzeszenia rozwinąć na całym naszym rolniczym obwodzie. Na skutek tego odbyło się w Radomsku informacyjne zebranie w sali Macierzy Szkolnej, na którem p. Siemieński i inni wyjaśniali cel i potrzebę zrzeszenia rolników, informując licznie zebranych włościan o organizacji i sposobach zakładania takich zrzeszeń. Lecz niestety, jak Pan Bóg da kupca, to czart faktora, tym faktorem był jakiś niedowarzony „wyzwoleniec", który widząc zgodność w poglądach na sprawę zjednoczenia się drobnych rolników, stojących zdala od wszelkiej polityki, zaczął prawić duby smalone o podatku majątkowym, wyrzekając te

kie banialuki, że jakoby drobny rolnik ma płacić 13 proc. a obszarnik 3 proc. podatku, że cały ciężar płatniczy spada tylko na chłopa, a to dzięki rządom burżuazyjno—obszarniczym. Coprawda wszyscy rozsądniejsi gospodarze wyśmiali niedowarzonego „polityka", gdyż wiedzą doskonale, że podział podatków jest b. względny dla drobnego rolnika, a takie bzdury są tylko wymysłem wyzwoleńców, aby ciemnych włościan jaknajgorzej usposobić do swego własnego rządu. Na tem tle rozwiązała się dyskusja w czasie zebrania i z tej przyczyny sprawę zrzeszenia rolników trzeba było na razie odłożyć. Jest to smutny objaw, że pomiędzy nami znajdują się parszywe owce, które nas dzielą i rozbijają, na czem cierpi nasze wspólne dobro.

Przy tej sposobności chciałbym w krótkości przedstawić skalę podatku majątkowego na zasadzie obowiązującej nas Ustawy. A więc wiele będzie płacił drobny rolnik podatku majątkowego. Przykład: rolnik ma gospodarstwo 10 morgowe, t. j. 3 morgi III kl. 4 m. IV kl., łąki 1 m. III kl., pastwiska 2 m. III kl. i inwentarz żywy i martwy wraz z zabudowaniami — wszystko razem w dniu 1 lipca 1923 r. przedstawiało wartość 61 mil. mk. czyli 3.050 złotych pol., to zapłaci podatku jedna i dwie dziesiątych procent, a nie 13°/₀ jak plótł wyzwoleniec. Drugi przykład: gospodarstwo ma 16 mórg ziemi ornej 5 mórg. IV kl, 5 m. V kl., łąki 3 m. V kl., pastwiska 3 m, IV kl., takie gospodarstwo wraz z całym majątkiem w dniu 1 lipca miało wartość 54 miljony mk.—przeto wcale podatkowi nie podlega, gdyż stawka wówczas obowiązuje, gdy wartość majątku dosięgnie 60 miljonów marek.

Takich gospodarstw drobnych w naszym powiecie jest b. dużo i jak z tego widzimy, to podatek majątkowy dosięgnie tylko ludzi zamożniejszych, a dla nas drobnych rolników nie wypadnie znów taka suma, abyśmy nie mogli w poczuciu naszych obowiązków obywatelskich takowej z chęcią zapłacić.

Jan Sikorski
Wójt gm. Żytno

Z posiedzenia Sejmiku.

(Dokończenie).

Ustalenie opłat za oglądanie zwierząt rzeźnych i mięsa, a mianowicie: od bydła i świń po 1 zł. pol. od cieląt i owiec po $^1/_2$ zł., równemu frankowi złotemu.

Uchwalenie dodatku do podatku gruntowego na 1924 r. Po wysłuchaniu referatu wygłoszonego przez p. Kosińskiego, sekretarza Wydziału Pow. Sejmik uchwalił: Na mocy całego szeregu rozporządzeń i ustaw pobrać w 1924 r. na rzecz Radomskowskiego Pow. Zw. Komunalnego dodatek komunalny do państwowego podatku gruntowego, przewaloryzowanym, w wysokości 50 proc. z gmin wiejskich, zaś z gminy miejskiej m. Radomska 20 proc. Nadto pobrać także 10°/₀ dodatku do powyższych podatków, zastrzeżonego Samorządowi Wojewódzkiemu.

Uchwalenie dodatku do podatku przemysłowego od obrotu na 1924 r. Po wyjaśnieniu przez sekr. Wydz. p. Kosińskiego Sejmik zdecydował pobrać w 1924 r. od przedsiębiorstw, znajdujących się na terenie gmin wiejskich, dodatek komunalny do państwowego podatku przemysłowego w wysokości 0,5°/₀ (pięć dziesiątych procentu) od sumy obrotu, ustalonego przez państwowe organy wymiarowe.

Uchwalenie dodatku do opłat państwowych od patentów akcyzowych Sejmik zdecydował pobrać dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób trunków w wysokości 100°/₀ i na sprzedaż trunków, wyrobów wódczanych, spirytusowych w wysokości 200 proc. od przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze gmin wiejskich.

Przedłużenie na 1924 r. mocy obowiązującej Statutu o pobieraniu opłat od umów o przeniesienie wartości własności nieruchomej Sejmik uchwalił jednogłośnie.

Zmiana statutu o podatku od przedmiotów zbytku, który wynosić będzie: od samochodu osobowego 50 tys. mk., — od karety lub landa 15 tys., — od powozu lub wolanta 10 tys., — od motycyklu 5 tys., — i roweru 1 tysiąc mk.

Wybór członka do Wydziału Powiatowego Większością głosów powołany został na to stanowisko p. Jan Szwedowski, burmistrz m. Radomska, który po ogłoszeniu wyboru, oświadczył, że powierzony mandat przyjmuje, oraz że dołoży wszelkich starań, aby praca jego w Wydziale Pow. była owocną dla całego powiatu. Poczem dokonano wyborów do Komisji Szkoły Rolniczej w Dobryszycach. Wybór padł przez aklamację na p. St. Napiórkowskiego z Borek. Do Kuratorjum Szpitala Św. Aleksandra w Radomsku powołano jednogłośnie p. dyr. St. Niemca. Do Rady Szkolnej Powiatowej wybrano p. J. Sikorskiego, wójta z Żytna.

Upoważnienie Wydziału Powiatowego do czynienia wydatków na poczet budżetu 1924 r. Przewodniczący p. starosta Harmata wyjaśnił na wstępie, że Wydział Pow. napotyka na razie na pewne trudności w ułożeniu normalnego budżetu, albowiem nie zostały jeszcze wydane przez Rząd rozporządzenia wykonawcze tyczące się tymczasowego uregulowania finansów komunalnych, oraz brak zastosowania stałej jednostki do obliczenia podatków i opłat, które mają bliżej określić sposób ich stosowania. Nie chcąc, jednak bez upoważnienia Sejmiku czynić nawet najkonieczniejszych wydatków, wynikających z zadań i obowiązków Sejmiku, (konkluduje przewodniczący), przeto występujemy dziś do plenum z pewnem prowizorjum wydatków na I kw. 1924 r. a mianowicie:

Koszta Administracji.

Płace personelu 10 miljardów mk., utrzymanie lokalu 270 miljonów, opał i oświetlenie 270 mil., materjały piśmienne 378 mil., prenumerata pism 100 mil., djety i koszty podróży 800 mil., utrzymanie taboru 700 mil., Kasa Chorych 500 mil. **Razem 13 miljardów 308 miljonów mk.**

Komunikacja.

Utrzymanie personelu 8 miljardów mk., utrzymanie biura i taboru 1 miljard 360 mil. mk., remont maszyn 400 mil. mk., drogomistrz gminny 340 mil., zakupno kamieni 3 miljardy mk.

Razem 13 100 000 000 mk.

Walka z chorobami zakaźnemi u zwierząt.

Płace lekarza i felczerów weteryn. 1.306.000.000 mk.

Zdrowotność i szpitalnictwo.

Dezynfektor 400 mil. mk., środki dezynfekcyjne 100 mil., awanse dla szpitala 10 miljardów 200 mil. **Razem 10 700 000 000 mk**

Dobroczynność.

Zapomogę dla T-wa Dobroczynności 1 miljard mk., dla Bursy im. T. Kościuszki 800 mil. mk **Razem 1 miljard 800 miljonów mk.**

Szkolnictwo i oświata.

Utrzymanie Szkoły Rolniczej w Dobryszycach 2.500.000.000 mk., prowadzenie szkółki Sejmikowej 500 mil. **Razem 3 miljardy mk.**

Wydatki nieprzewidziane

Do dyspozycji Wydziału Powiatowego 2 miljardy mk.

Wydatki jednorazowe

Na spłatę pożyczek i procentów 16.135.000 mk., na kupno akcji Spółki Budowy dróg wodnych w Polsce 480 miljonów mk.

Razem wszystkie wydatki czynią:

44 854 135.000 mk.

Po wysłuchaniu powyższego Sejmik upoważnił Wydział Powiatowy do czynienia niezbędnych wydatków, w I kwartale 1924 r. na poczet budżetu 1924 r. w granicach sum, przedstawionych w powyższem prowizorjum budżetowym.

Wnioski. 1) Członek M. Cyganek stawił wniosek, aby Wydział Pow. zwrócił się do Magistratu m. Radomska o uregulowanie poboru opłat rogatkowych, gdyż obecnie na każdej

rogatce pobierają się różne opłaty, zaznaczył brak na rogatkach tablic z wysokością opłat. Wniosek przyjęto i przekazano do załatwienia Wydziałowi Powiatowemu.

2) Członek J. Sikorski z Żytna przedstawił wniosek, aby Sejmik zwrócił się do władz nadzorczych o wyjednanie dla gmin wiejskich kredytu w Kasach Skarbowych, z któregoby gminy mogły czerpać fundusze na niezbędne wydatki do czasu uzyskania wpływów z dodatku do podatku gruntowego, co Sejmik uchwalił.

Na tem posiedzenie Sejmiku zostało zakończone.

KRONIKA.

Opłaty stemplowe podwyższone! Od dnia 1 marca rb. opłata od zwyczajnego podania wynosi 3,800,000 mk. za pierwszy arkusz i po 770 tys. mk. za każdy arkusz następny i za każdy załącznik.

Opłata od zwyczajnego świadectwa wynosić będzie 3,600,000 mk.

Opłata od weksla blanco wynosi 13,500,000 mk. od duplikatu, lub odpisu rachunku (jeśli od oryginału uiszczono opłatę procentową) 320 tys. mk., opłata od czeku pozostaje w dotychczasowej wysokości 10 tys. mk.

Rachunki i kwity nie podlegają opłacie, jeśli należność w nich wyrażona nie przekracza miljon 600 tys. marek.

Mięso tanieje. W środę wyniósł pewien rzeźnik stół ze słoniną i mięsem wieprzowem na rynek, sprzedając takowe po 2,500,000 za 1 kg. Nabywców było sporo, zwłaszcza że w jatkach wieprzowych ceny za mięso były daleko wyższe. Widząc to inni rzeźnicy poszli ze strapioną miną do magistratu, wynajęli bęben za 5 mil. mk. i wybębnili po mieście, iż oni cenę mięsa zniżają do 2,400,000 za 1 kg. Dzięki tej konkurencji mięso w ciągu jednego dnia staniało o 600 tys. na 1 kg, Słonina kosztuje 3,400,000 mk. 1 kg.

W jatkach wołowych całe połacie ładnego mięsa po cenie 2,400,000 mk. za 1 kg., gdzie przed 3-ma tygodniami nawet za 4 mil. nie można się było dokupić.

Widać już ze wszystkiego, że gospodarka państwowa wchodzi na należyte tory, dzięki czemu i ta szalona drożyzna skręciła kark na całej linji.

Targ ostatni miał na ogół tendencję zniżkową, choć cena masła trzymała się 5 mil. mk., drożej jak w Częstochowie, Radomiu, Kielcach i t. p. Jajka były po 150 tys., korzec kartofli 10 mil. Trzeba przyznać, że nabiał i ziemniaki trzymają się uporczywie zbyt wygórowanej ceny.

Składanie zeznań o dochodzie. Z izby Skarbowej dowiadujemy się o przesunięciu terminu składania zeznań o dochodzie do wymiaru podatku dochodowego na rok 1924 do 23 kwietnia br. Dla osób prawnych obowiązuje w roku bieżącym termin ustawowy, który kończy się w dniu 1 maja.

Pielgrzymka do Palestyny. Kielkudziesięciu miejscowych żydów zapisało się w specjalnym biurze żydowskim na wyjazd w charakterze pielgrzymki do Palestyny, z tych kilkanaście rodzin nosi się z zamiarem stałego osiedlenia na ziemi obiecanej w Palestynie.

Uruchomienie huty „Kryształ“ W ub. tygodniu na mocy zawartej umowy na przeciąg czasu 2 miesięczny między zarządem huty a zespołem pracowników huta „Kryształ“ została uruchomiona. Robotnicy ze swych zarobków pobierać będą tylko 60 proc., kredytując zarządowi huty 40 proc., które będą wypłacone robotnikom w 2-ch ratach w połowie kwietnia. Z prawdziwem zadowoleniem notujemy ten fakt, gdyż uruchomienie huty „Kryształ“ i huty „Jasień“, o czem pisaliśmy w poprzednim numerze naszego pisma, dało pracę 500 robotnikom.

Zakończenie strajku. Strajk dozorców domowych, o którym podaliśmy wzmiankę w poprzednim numerze, dzięki dobrej woli zainteresowanych stron został zakończony z pomyślnym wynikiem dla dozorców. Odtąd na mocy zawartej umowy dozorcy otrzymywać będą miesięcznie tytułem pensji w domach do 7-miu lokatorów 15 miljonów mk., w domach od 8 do 14 lokatorów 35 mil. mk., w domach od 15 do 20 lokatorów 55 mil. mk. Pensje te wypłacane będą za styczeń i luty r. b., natomiast pensje za następne miesiące będą podwyższone o taki %, jaki wykaże Komisja Statystycz. Ważna jest uwaga, że właściciele domów obowiązani są pobrać od lokatorów $^1/_3$ pensji przypadającej dozorcy w ciągu 5 dni, po tym terminie właściciel domu winien skierować sprawę do sądu przeciw tym lokatorom, którzy w tym kierunku będą oporni.

Echa wypadku. Podając w pozapoprzednim numerze naszego pisma notatkę o fatalnym wypadku, jakiemu uległ urzędnik fabryki B-ci Thotet, zastrzegliśmy się, że ograniczyliśmy się jedynie do zwykłej kronikarskiej wiadomości, nie omawiając przyczyny wypadku.

Otóż znów zmuszeni jesteśmy podkreślić, że w tym wypadku winę ponosi li tylko zarząd fabryki, gdyż druciana lina, która służy do wciągania wagonów, pociągana jest siłą motoru. Oczywista rzecz, że pierwsze pociągnięcia wprawiają linę w stan gwałtownych ruchów o kierunkach różnych. Ruchy a raczej rzuty liny mają wtedy charakter urywanych uderzeń i posiadają znaczną siłę. Gdyby w chwili puszczania motoru ciągnącego linę ta ostatnia była zabezpieczona należycie, wypadków uniknęłoby się. Zabezpieczeniem w chwili użycia liny mogłyby posłużyć odpowiednie sygnały optyczne lub też jakiś dozór ściślejszy nad tem.

Nawiasem wspomnieć należy, że aczkolwiek już nieraz zdarzyły się wypadki potrąceń przez tą linę, jednak nie były tak fatalne w swych skutkach. Może ten wypadek nareszcie zmusi zarząd fabryki do większego szanowania zdrowia ludzkiego.

Ostatnia zabawa. Przedmiot żywego zainteresowania w mieście stanowi wtorkowa zabawa taneczna w salach ratuszowych, gdzie czysty zysk obrócony będzie na wpisy niezamożnych uczenic gimn. p. J. Chomicz.

Komitet krząta się gorliwie, aby zabawie zapewnić jak najlepsze powodzenie. Początek zabawy o godz. 7-ej wieczorem.

Pierwsze wskaźniki zniżkowe notują Komisje Statystyczne we wszystkich miastach naszego państwa. I chociaż ten pierwszy wskaźnik zniżkowy jest tak znikomy, witać go musimy, jako zwiastuna odpływa fali drożyzny artykułów pierwszej potrzeby.

Wiele złotych polskich zarabia robotnik w Łodzi? W związku z przeprowadzoną waloryzacją zarobków robotniczych w przemyśle włókienniczym obowiązują następujące wynagrodzenia: przy pracy na dniówkę płace dzienne w złotych pol sięgają od 2,27 do 6,15 zł. Przeciętny zarobek dzienny przy pracy na akord winien odpowiadać płacy dniówkowej podwyższonej o 20 proc., to znaczy się od 2,72 do 7,38 zł.

Najstarszy człowiek w Łodzi zmarł. Matuzalowe lata, mając Majer Zilberman, liczący lat 118, stały mieszkaniec m. Łodzi zmarł. Podczas ostatniego strajku na tramwajach Zilberman odbył pieszo podróż do Aleksandrowa i z powrotem. W życiu swem długiem nie wiedział, co to jest choroba, a przed śmiercią zawoławszy swego 80 letniego syna żegnał się z nim zaznaczając, iż życie jest tak piękne, że zdaje mu się iż żył zakrótko. Zilberman, jeden z rzadkich starych typów w rodzaju mickiewiczowskiego Jankiela, jak donoszą pisma, czuł się zawsze szczerym polakiem.

Na ochronkę dla biednych dzieci złożono w Red. Gaz. Radomsk. 20,000,000 mk.

Prosimy ofiarodawców o łaskawe przysłanie listy, gdyż ta nam zaginęła.

Powiatowa Kasa Chorych w Radomsku

LICYTACJA.

Powiatowa Kasa Chorych w Radomsku z mocy art. 53 ust. z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowem ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dnia 7 marca 1924 r. o godz. 10 rano w Radomsku na placu 3-go maja (Rynek) odbędzie się licytacja ruchomości, należącej do Firmy Gimnazjum Jadwigi Chomicz oszacowanych na marek 300,000,000 składających się z 1 fortepianu, na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

W z. Komisarza FRANCISZEK LENK

SPRAWOZDANIE.

Narodowa Organizacja Kobiet w Radomsku,

Czysty zysk z zabawy tanecznej z d. 16 lutego w sumie **435,000,000** marek, przeznaczyła na sekcję pomocy dzieci pod nazwą „Ratujmy dzieci“ i na zaopatrzenie biednej rodziny po zmarłym Chutkiewiczu **35,000,000** mk.

F. Podgórski złożył 5 miljonów mk. na szkołę im. F. Fabianiego.

Zginął paszport na imię Hajeny Haze z Radomska, Rynek 4.

Kucharka samodzielna, czysta, do wszystkiego — zaraz potrzebna. Dom chrześcjański, cztery pokoje, dwoje państwa. Jest wodociąg. Pensja dobra. Wymagana rekomendacja i wiek młody lub średni. Podać adres w Redakcji.

Potrzebna Panienka do nauki pończoch zaraz. Kaliska 42, obok ekspedycji towarowej.

Skradziono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. w Piotrkowie na imię Stanisława Soja.

Zginął paszport Michałowi Hurka, w drodze od Kietlina do Radomska. Łaskawy znalazca zwróci do Redakcji.

Dom do sprzedania z wolnem mieszkaniem i ogrodem owocowem. Piotrkowska 44.

Zgubiono została koncesja na sprzedaż wyrobów tytoniowych wydana przez Izbę Skarbową Łódzką w dniu 12.XII 1921 r. № 63933/16314 dla Oddziału Stowarzysze- Roln. Spoż. „Społem“ w Borownie.

ZAPROSZENIE.

Dn. 4 Marca r. b. w salach Ratusza w Radomsku

odbędzie się:

„Ostatni pączek „ — “ buzi daj
A potem śledź —
— w koronie wydmuchanych jaj!!“
A potem cicho, siedź, a siedź......
Aż przyjdzie kwietny maj !! “

WIECZÓR TANECZNY

z niespodziankami.

Bufet obficie zaopatrzony we własnym zarządzie.

Czysty dochód przeznaczony na wpisy dla niezamożnych uczennic gimnazjum p. Chomicz.

Gospodynie i Gospodarze uprzejmie zapraszają Wielmożne Panie i Panów o przybycie na zabawę.

Początek o godz. 7-ej wieczorem koniec „Pączka“ o godz. 12 w nocy.

WEJŚCIE 4,000,000 mk

Gospodarze i Gospodynie.

Resursa Rzemieślm. Kaliska 25.

CZOŁEM!

Wszystkim miłym rodakom, którzy zaszczycili nas swoją obecnością na zabawie „Sokoła“ w dn. 24 b. m. uprzejmie dziękujemy i jednocześnie zapraszamy na ostatni w tym karnawale

WIECZÓR TANECZNY

który odbędzie się

w sobotę dn. 1 marca 1924 r.

o godzinie 8 30 wieczorem.

Wstęp dla pań 2 mil., dla panów 3,000,000.

KRZYŻ HONOROWY. — FIRMA EGZYSTUJE OD ROKU 1904.

WIELKI | ZŁOTY

PRACOWNIA i MAGAZYN
OBUWIA
MĘSKIEGO, DAMSKIEGO
i DZIECINNEGO

NAJNOWSZE FASONY.
CENY PRZYSTĘPNE.
NA SEZON! Wielki wybór obuwia dziecinnego.

Piotra Generowicza w Radomsku

ulica Kaliska № 32.

Obuwie najnowszych fasonów.

BŁAWAT POLSKI

Stefan Kaliszczyk

Rynek 14.

MATERJAŁY MĘSKIE,
Zgierskie, Tomaszowskie.

KREDYT ZŁOTOWY.

SKLEP GALANTERYJNO - BŁAWATNY

FLORY SZWEDOWSKIEJ

ulica Piotrkowska w gmachu Ratusza.

POSIADA NA SKŁADZIE DUŻY WYBÓR OSTATNICH NOWOŚCI.

MATERJAŁY NAJSLEPZEJ JAKOŚCI.

ŚWIEŻY TRANSPORT. CENY ZNIŻONE.

GIEŁDOWY KURS WALUT.

W dn. 92 lutego płacono w Warszawie

Dolar	9.350.000—9.100.000
Funt szterling	39.000 000
Frank francuski	392 000
Złoty frank	1 798.000
Frank szwajcarski	1 610.000
Korona czeska	265 000
Korony austr.	131
Kurs franka waloryzacyjnego na dzień 29 lutego	1.800.000

Ceny zboża w Warszawie.

Za 100 kilogr. czyli 244 funty: czystej wagi wraz z dostawą płacono: za żyto 22,000,000 mk.,—za pszenicę 40.000.000mk., za owies23 100.000 mk,

WYROK.

Dnia 6 grudnia 1923 r. Sąd Pokoju okręgu miejskiego w Radomsku, na zasadzie art. 19 ust. 1 Ustawy z dnia 2 lipca 1920 r., skazał Marję Hermanównę, lat 38, córkę Feliksa i Walerji, właścicielkę sklepu spożywczego w Radomskn na cztery (4) dni aresztu i pięć miljonów marek grzywny z zamianą w razie niewypłacalności na jeden miesiąc aresztu i na miljon marek opłaty sądowej za pobieranie cen nadmiernych za kiełbasę.

Dnia 14 stycznia 1924 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie, jako druga instancja wyrok powyższy zatwierdził.

Radomsko, dnia 20 lutego 1924 r.

Sędzia Pokoju Z. Michałek — Sekretarz Sądu Sandelewski.

W niedzielę dnia 9 marca r. b. o godz. 4-ej po poł. w lokalu Macierzy Szkolnej odbędzie się **nadzwyczajne ogólne zebranie Stow. Kupców Polskich.** Ze względu na ważność spraw uprasza o punktualne i liczne przybycie **ZARZĄD.**

Zofja Srokówna 17 lutego opuściła dom rodzicielski i dotąd jej niema. Ktoby wiedział o miejscu jej pobytu proszony jest o łaskawe zawiadomienie Redakcję „Gazety Radomskowskiej“.

Redaktor i Wydawca Michał Świderski. Drukarnia Polska Henryka Kanclera w Radomsku.